

Filipendula (Tužebník)

čeleď: Rosaceae

Roste na severní polokouli jako trvalka. Dorůstá výšky 0,5 - 2m. Listy jsou střídavé. Květenstvím je latnatý vrcholík, vlastní květy jsou drobné, 5tičetné a s mnoha tyčinkami. Plodem je nažka. Nejznámějším druhem je *F. vulgaris*.

Vyhovují mu vlhké půdy a plné slunce nebo polostín.

Množí se semeny nebo dělením.

Filipendula angustiloba

Filipendula auriculata

Filipendula glaberrima

Filipendula kamtschatica (Tužebník kamčatský)

oblasti: Čína, Kamčatka, Mongolsko, S Japonsko, Sachalin

Roste od povodí sibiřských řek po Japonsko a Čínu jako trvalka. Dorůstá výšky až 2,5 (i 3)m. Listy má přetrhovaně dlanitolaločné, přičemž poslední list je charakteristický větší velikosti laločnatě srdčitého tvaru. Kvete bílými až nažloutlými aromatickými květy.

Potřebuje vlhkou půdu bohatou na živiny.

Filipendula kiraishiensis

Filipendula multijuga

Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. *ciliata*

Filipendula occidentalis

oblasti: Oregon, Washington

Filipendula palmata

Dorůstá výšky 90cm. Kvete růžovými květy. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Nana' - výšky 20cm, sytě růžové květy

Filipendula purpurea (Tužebník nachový)

oblasti: Japonsko

Roste v Japonsku v trsech jako trvalka. Dorůstá výšky 0,7 - 0,8 (i 1,2)m. Stonky jsou vzpřímené. Listy jsou zpeřené a vlastní lístky jsou zubaté. Květenstvím je mohutná lata složená z vrcholíků, vlastní květy jsou drobné a červenorůžové. Existují vnitrodruhové taxony:

- f. albiflora - květy bílé
- 'Elegans' - listy žlutozelené

Vyhovuje mu plné slunce nebo polostín. Na podzim se provádí hluboké seříznutí.

Množí se dělením trsů.

Filipendula robusta

Kvete růžovými květy. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Venusta Magnifica' - výška až 2,5m

Filipendula rubra (Tužebník červený)

oblasti: Connecticut, Illinois, Indiana, Iowa, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Severní Karolína, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v USA jako trvalka. Dorůstá výšky až 2 (i 2,5)m. Listy jsou lichozpeřené. Květenstvím je hustá lata, vlastní květy jsou drobné a růžovočervené. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Venusta' - laty velké, květy tmavě růžovofialové

Vyhovuje ji vlhká půda s bohatstvím na živiny.

Filipendula ulmaria (Tužebník jilmový)

oblasti: Altaj, Connecticut, Česká republika, Illinois, Indiana, Írán, Irsko, Itálie, Katalánsko, Kavkaz, Kazachstán, Kentucky, Kolorado, Maine, Malá Asie (Anatolie), Massachusetts, Minnesota, Mongolsko, Německo, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Švýcarsko, Vermont, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v Evropě a západní Asii jako trvalka. Dorůstá výšky 0,6 - 1,5 (i 2)m. Pod zemí se skrývá silně aromatický plazivý červený oddenek. Listy jsou lichozpeřené, dlouhé 30cm, ve spodní části mají 1 - 5 párů, vlastní lístky jsou kopinaté, pilovité, tmavězelené, dlouhé 4 - 8cm, široké 1 - 4cm s 3 - 5ti laloky, spodní strana je bělavá a bíle ochlupená. Kvete smetanovými květy vydávajícími sladkou vůni. Plodem je vzácně ochlupená nažka délky 2 - 3mm. Patří mezi léčivé rostliny. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. picbaueri (Tužebník jilmový Picbauerův) - výška 0,5 - 0,9 (i 1,2)m; lodyha je v horní polovině plstnatá; spodní strana listů hustě kadeřavě také plstnatá, okraje hluboce 2x pilovité až zastříhovaně laločnaté; chráněný druh C1
- 'Plena' - výška 80cm, krémová nebo bílá barva květu, roste na úrovni vodní hladiny nebo 10cm nad ní
- subsp. ulmaria (Tužebník jilmový pravý) - výška 0,6 - 2m; lodyha je v horní části ochlupená
- 'Variegata' - výška 70cm, pestrý list, bílá barva květu, roste na úrovni vodní hladiny nebo 10cm nad ní

Vyhovují mu okraje vod nebo jiná vlhká až bažinná místa. Na podzim se stonky hluboce seřezávají.

Množí se dělením trsů.

Filipendula vestita

Filipendula vulgaris (Tužebník obecný)

synonyma: F. hexapetala

oblasti: Andalusie, Arménie, Connecticut, Česká republika, Írán, Itálie, J Ural, Kalifornie, Katalánsko, Kavkaz, Maine, Malá Asie (Anatolie), Massachusetts, Německo, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Ontario, Polsko, S Afrika, Švýcarsko, Ukrajina, V Karpaty, Vermont, Z Sibiř

Roste v Evropě, Malé Asii, Kavkaze, západní Sibiři a severní Africe jako trvalka. Dorůstá výšky 0,2 - 0,5 (i 1,2)m. Lodyha se větví pouze mírně v horní části. Listy jsou téměř přisedlé, lichozpeřené s 8 - 30 páry lístků při zemi, vlastní lístky jsou téměř peřenoklané, zubaté, dlouhé 2cm a široké 1cm. Kvete bílými květy s 5ti okvětními lístky a s červenorůžovými pupeny v latách s délkou 6cm a průměrem 13cm. Plody jsou ochlupené a dlouhé 3 - 5mm. Používá se v lidovém léčitelství. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Plena' - výška 40cm, čistě bílé květy

Vyhovuje mu plné slunce nebo polostín a mírně vlhká vápenitá půda bohatá na živiny a minerály.

Množí se dělením trsů.

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K576.php>

<http://botany.cz/cs/filipendula-kamtschatica/>

<http://botany.cz/en/filipendula-ulmaria/>

<http://bylinky.atlasrostlin.cz/tuzebnik-jilmovy>

http://hobby.idnes.cz/tuzebnik-jilmovy-filipendula-ulmaria-l-fce-/herbar.asp?c=A090830_214833_herbar_kos

<http://jiho.ceskestavby.cz/rostliny/filipendula/>

<http://lecive-rostliny.krasne.cz/byliny/tuzebnik-jilmovy>

<http://rostliny.prirodou.cz/rosaceae/filipendula/filipendula-ulmaria/>

<http://www.celostnimedicina.cz/tuzebnik-jilmovy-filipendula-ulmaria.htm>

<http://www.floracr.unas.cz/floraCR/tuzebnik.htm>

<http://www.garten.cz/e/cz/337-filipendula-ulmaria-tuzebnik-jilmovy/>

<http://www.naturabohemica.cz/filipendula-ulmaria-subsp-ulmaria/>

http://www.trvalky.ic.cz/filipendula_vulgaris.htm

<https://www.rostliny.net/>